

jUNIOR egyetem

2010. Szeptember 8.

TUDOMÁNY GYŐRBEN MINDENKINEK

KÖSZÖNTJÜK HALLGATÓINKAT!

Önök Barna Attila

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

Befektetés a jövőbe

előadását hallhatják!

UNIVERSITAS-GYŐR
NONPROFIT Kft.

A BŰNCSELEKMÉNY FOGALMA

- magatartás (cselekvés vagy mulasztás),
- a hatalmon lévők annak nyilvánítanak, melyet a közre és az egyénre veszélyesnek tartanak, delictumként nyilvánítanak
- meggátolásukra kriminális szankció/értékmegvonás igénybevételezt ítélik szükségesnek.

A BÜNTETÉS CÉLJA:

- a társadalom tagjainak védelme
- a jog, szokás és vallási értékrend fenntartása és kikényszerítése
- a hatóságok tekintélyének jól látható oltalmazása,
- az egyéni/kollektív igazságtételi igény – kiegyenlítési követelés (bosszú) kielégítése
- a hatalmi-politikai megfontolások szolgálata

A MEGELŐZÉS – PREVENCIÓ

- a jövőben ne kövessenek el büntetteket
- **1. különös megelőzés:** az elkövető ne kövessen, ne követhessen el újabb bűnt
- **2. általános megelőzés:** a társadalom tagjainak elrettentése, mindenki akiből lehet bűnelkövető

A MEGELŐZÉS ESZKÖZEI

- **Elrettentés**
- **Meggyőzés, nevelés**
- **Javítás, jó útra terelés**
- **Jogtudat, jogismeret terjesztése**
- **Megtorlás – bosszú**
- **Nyilvánosság**

A Kisalföld napilap tényőí gyilkosságról szóló cikkéhez beküldött kommentálásaiból – A hír megjelenésétől, 2010.03.15.20.00-tól 03. 16. 11.00 óráig, amikor kiderült, hogy az apa volt a feltételezhető gyilkos. (Tóth-Szeghalmi szerzők) KISALFOLD.HU

Válogatás

- Moderálásra küldöm **35. Deir_Yassin** 2010.03.15. 22:00 Azonnal **vissza a halálbüntetést és a csendőrséget!**
- **56. bellotto** 2010.03.15. 22:20 Most egy magánvélemény: **Halálbüntetés visszahozása elengedhetetlen.**
- **61. Juveboy86** 2010.03.15. 22:29 bellotto... én is visszahozatnám és tévében mutatnám a sok bátor embernek, hogy te is itt fogsz megsülni ebben a székben.
- **62. értelem** 2010.03.15. 22:31 Aki gyermeket gyilkol az csak szadista állat lehet. Az ilyenek miatt valóban azonnal **visza kell állítani a halálbüntetést!**

- **65. pancser** 2010.03.15. 22:34 Bizony a halálbüntetés bizonyos megnyugvást hozna, főként az egyes amerikai államokban alkalmazott formája, **20 év a siralomházban és utána méreginjekció.**
- **68. Josh** 2010.03.15. 22:35 Én nem ítélném börtönre az illetet csak **csupán rábíznám a járókelők "kegyeire" szombaton a főtéren.** Sztem a nép igazságot tenne...
- **81. valami89** 2010.03.15. 23:05 csak csatlakozni tudok a 77-eshez, de még azt is hozzá tenném h akik fémet, értéktárgyat stb **lopnak a kezüket levágni,** és minden bűnözőtől egész életére a támogatásokat megvonni... amúgy ha lenne 1-2 ilyen brutális ítélet egyből megcsappanna a bűnözés, még akár a **kövezést is el tudom képzelni!** azokkal a jogvédőkkel együtt akik az ilyen bűnözőket védik hogy nekik is vannak jogaik... egészen addig valóban van amíg normális emberi életet él, de egy ilyen bűncselekmény után, **csak egy brutális kivégzés lehet a megoldás** és nem 20 év börtön!
- **83. kistigrincs** 2010.03.15. 23:08 20 év börtön.igen?mimég fizetjük hogy a börtönben neki legyen tv-je meg mindennap 4*-os ételt egyen meg legyen külön fürdője.nem?én dolgozom az ő jóléte miatt.mikor **ugy küldeném őket dolgni vasláncsal a lábukon** hogy az nem mindennapi

- **75. nbari** 2010.03.15. 22:51 **Akasztófára,villamosszékbe!** Ennyi!
- **86. TSD81** 2010.03.15. 23:21 én személy szerint a halálbüntetés mellett vagyok...de csak elrettentő céllal...mert ahhoz senkinek sincsen joga h kioltsa akárki életét.de hogy nem börtönbe zárnám az ilyeneket, hanem **dolgozni a legzordabb körülmények közé láncal a lábukon kezükön v akármi ...**
- **87. Gabeszi** 2010.03.15. 23:22 **Kifilézni az ilyeneket,** nem etetni, oszt szónokolhat, aki akar!
- **88. kata4422** 2010.03.15. 23:22 az efféle elmebeteg suttyót **ugyanúgy kéne kinyírni ahogy ő végzett szerencsétlenekkel!**
- **89. kamillas** 2010.03.15. 23:31 **Kötél, nyilvánosan.**
- **100. kati10** 2010.03.16. 00:14 Én egyébként a bűnözőknek **egy börtönszigetet hoznék létre.**

- **117. dangerbaba** 2010.03.16. 02:39 **Kínoznám ahogy tudnám, minnél jobban szenvedne annál nagyobb élvezettel tenném amit tesztek és mind ezt élőben.**
- **118. Piskota** 2010.03.16. 03:47 **Én nem állítanám vissza a halál büntetést, hanem az életéért kellene megküzdenie az elkövetőnek. Láttam valaki a Fűrész c. filmeket.**
- **158. pityesz** 2010.03.16. 08:49 **Aki gyereket öl ISTENRE emel kezét.**
- **162. Deir_Yassin** 2010.03.16. 08:59 **Egy nagy özönvíz kéne ennek a világnak**
- **165. KoPi** 2010.03.16. 09:02 **Ugyanakkor kérem a Mindenhatót, hogy a bűnösöket büntesse meg, büntetésük álljon arányban az általuk okozott szenvedésekkel.**

- **181. kishajni** 2010.03.16. 09:35 Egy gyilkos nem ember. Aki gyerekeket öl, az meg egyenesen egy állat! **Szemet szemért...-halált a rohadék(ok)ra!**
- **209. Sárika** 2010.03.16. 10:17 Nagyon remélem, hogy a tettes valami nagyon kemény, brutális fegyházban rohad élete végéig, ahol **minden napja egy kínszenvedés**. A **halál az csak megváltás lenne számára**, az amúgy is utoléri, viszont életfogytig **kenyéren és vízen kínok közt**, az lenne az igazi pokol számára.
- **207. www0325** 2010.03.16. 10:14 Ha nem is állítják vissza a halálbüntetést, legalább ne nyaraljon a börtönben. Lássá el a családja, **verjék az örök**, szenvedjen a tetteiért.

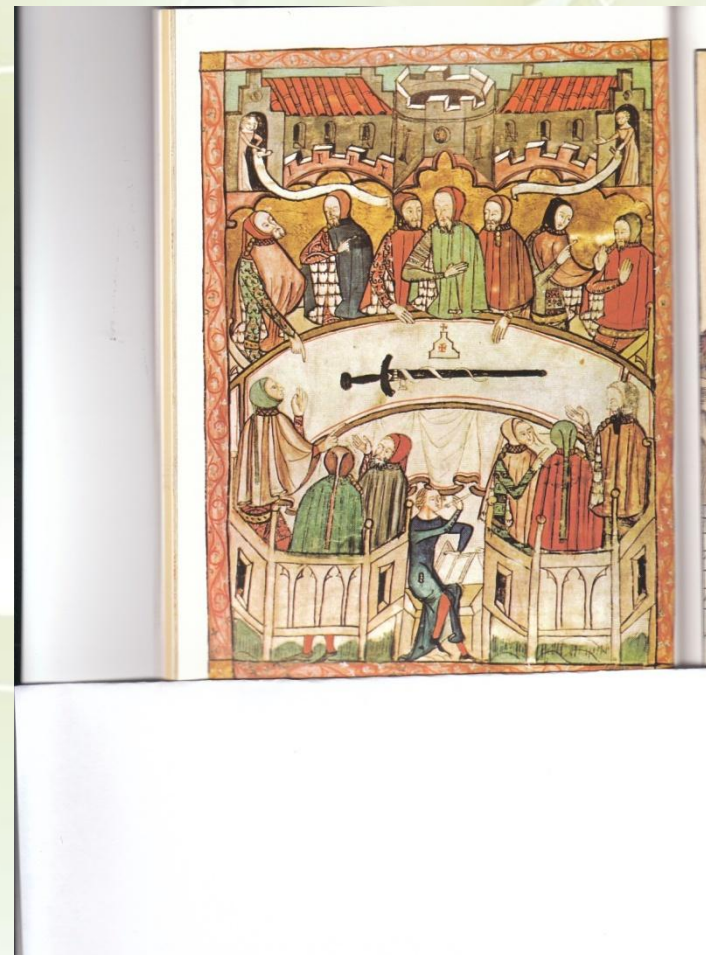
Középkori büntetőjog jellemzői:

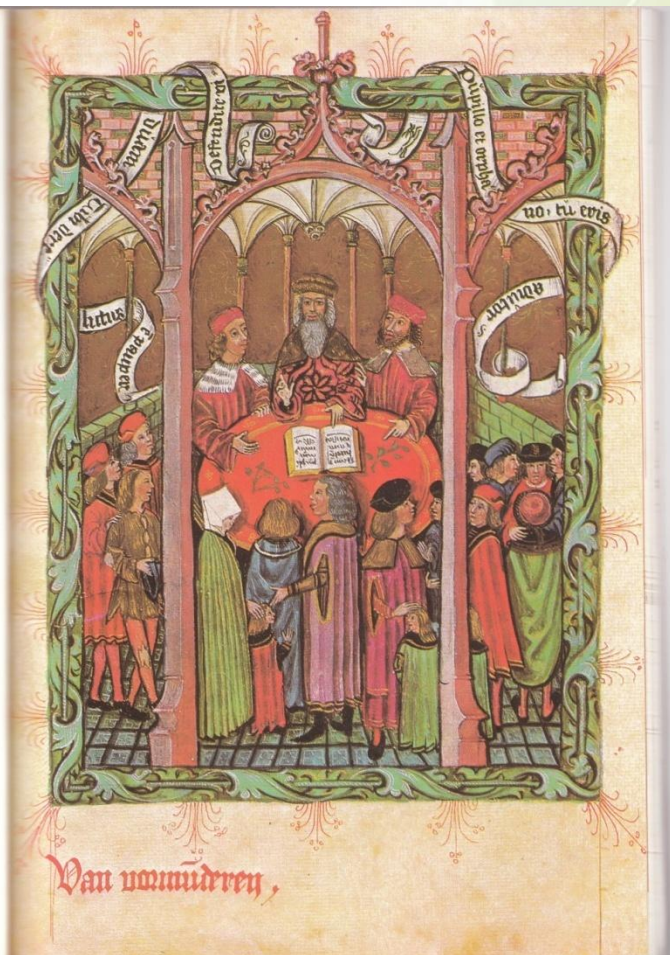
- a kollektív felelősségről az egyéni, egyszemélyi felelősségre helyeződik a hangsúly
- a büntetések nagy része a gyakorlat, a szokás-szokásjog, a tradíciók követelte módon alakult,
- a végrehajtás a magánfél kezében volt = magánharc, magánvégrehajtás (pl. házasságtörők)
- a politikai hatalom csak az eljárás kereteit, az eljárást adta meg - a bíró segítségével.
- Fejletlen a büntetőjog: rendszertelen és kevés büntetőjogszabály, viszont sok a büntetett magatartás.
- Nyíltan egyenlőtlen, önkényes, erőszakon alapul.

A középkori perek szereplői:

- **A bíróság:** Bíró (Judex) és bírótársak (esküdtek)
- Ügyvédek: szószóló, prókátor/procurator,
- A peres felek(alperes-felperes) és a vádlott
- Tanúk, eskütársak
- Az ítéletvégrehajtó: hóhér/bakó és segédei

- „bír”: hatalma van, erővel, gazdagsággal rendelkező
- nem létezik a hatalmi ágak elválasztása, a bírói jogkör tekintélyt jelent
- a bírászkodás, mint a hatalomgyakorlás megjelenési formája
- szimbólumok az ítékezésben
- Az egyház részvétele a szabályalkotásban és az eljárásban

Jogi szimbólumok és ritusok

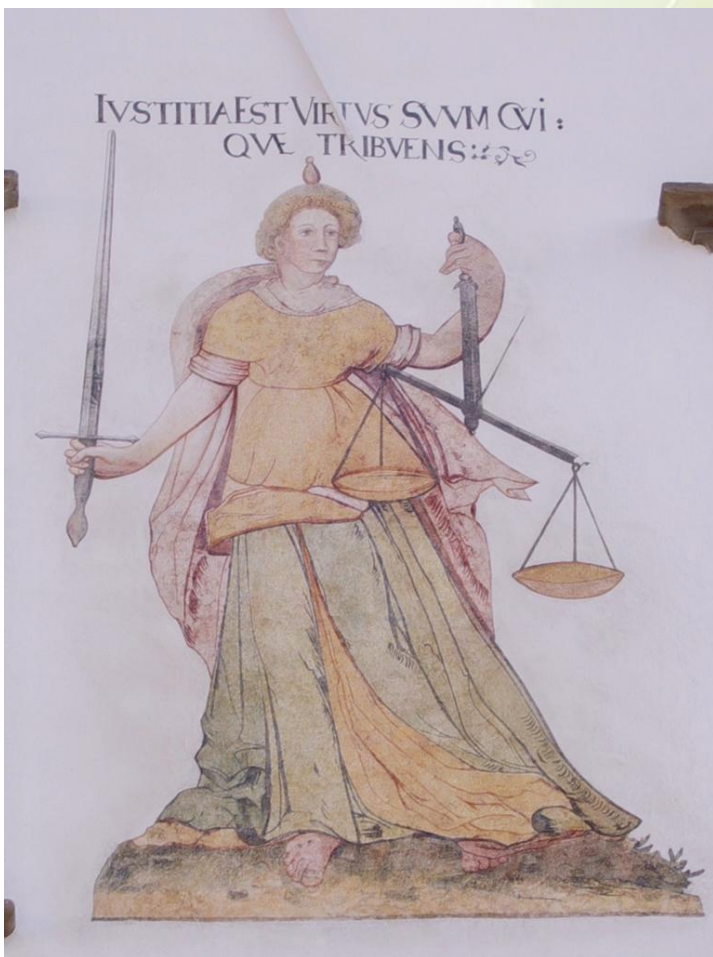
- Tárgyak: hóhérpallos; Biblia, kereszt; szobrok-jelek a joghatóság jelzésére
- Ruhák
- Mise, Esküformák
- Személyes részvétel a végrehajtásban

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

- „Mi Bíróság és Tanács”
– közigazgatási és igazságszolgáltatási jogkör

- Bírói illetékesség:
 1. területi (felek lakhelye)
 2. rendi (személyi)

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

Hóhérok:

- Különleges jogállás, ruházat
- Társadalmi elkülönülés, hóhércsaládok
- Széles munkakör (végrehajtás, tortúra, gyógyítás)

- A hóhér háza: tömlöc
- „Becstelen” személy (céhbe nem vették fel; temetkezés; eszközeinek érintése)
- Megfizetett városi/állami alkalmazott,
- Nem megfelelő munkavégzésért büntethették is
- 1200-as évek városi jogkönyveiben fordul elő először

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

*Hinrichtung des österreichischen Reichratsabgeordneten
Cesare Battisti am 12. Juli 1916 im Hof der Festung von Trient durch
Scharfrichter Josef Lang*

Középkori büntetés-végrehajtás:

- Nyilvánosság: maga jogélelet zajlik a a közösség színe előtt, a jog nyitott világ
- Elrettentő hatású
- Tükröző büntetések/ tükröző végrehajtás (pl. pénzhamisítók-megfőzés; állattal fajtalankodót az állattal együtt végezték ki)
- Télió elv: Szemet szemért elv – azonos hátrány
- Kegyetlenség – kor viszonyaihoz kell mérni

Középkori büntetések

- **1. Rendes büntetés (poena ordinaria): a halálbüntetés**
- 1.1 egyszerű halálbüntetés – élet elvétele
- 1.1.1 tisztességet nem érintő – nemesek
- 1.1.2 megszégyenítő/dehonesztáló
- 1.2 minősített kegyetlen/dehonesztáló

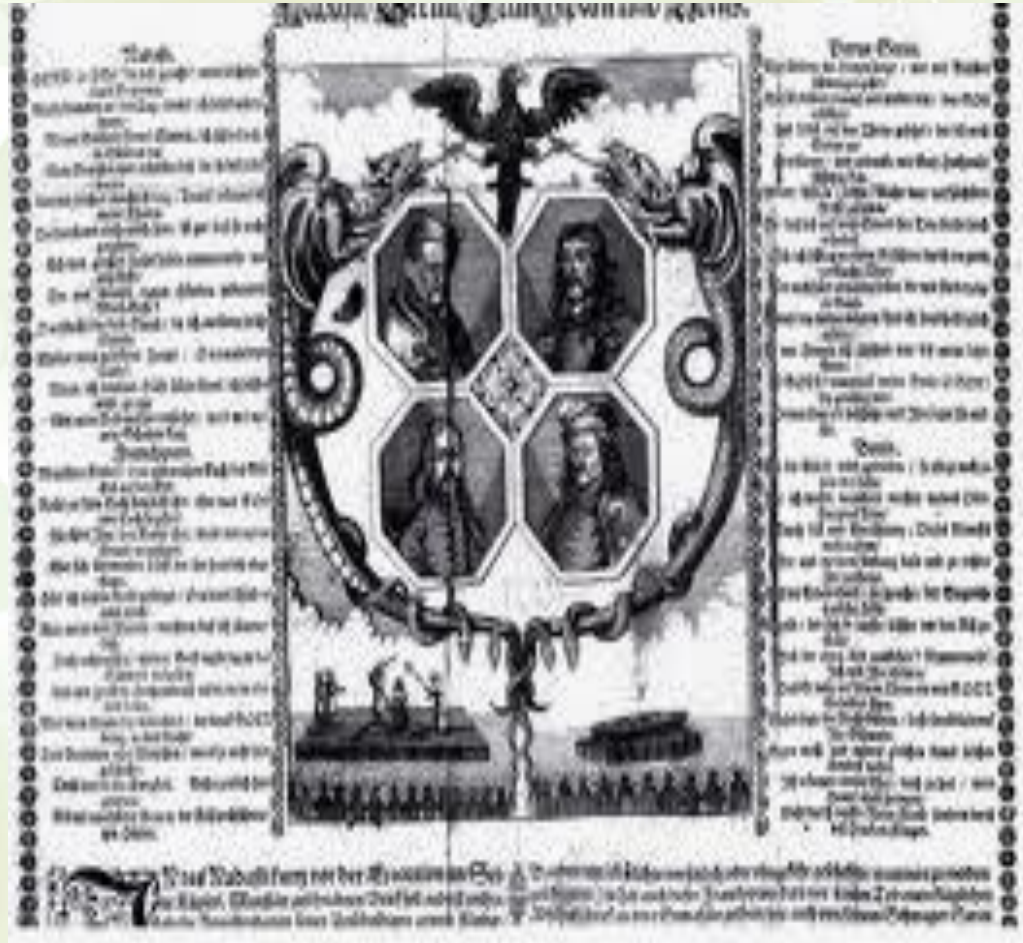

- **A fővétel:** kiváltságos végrehajtási mód
- **Az akasztás:** pl. oszlopakasztófán végezték ki az aradi vértanúk közül a kötél általi halálra ítéltet, becstelen halálnem.

jUNIOR egyetem

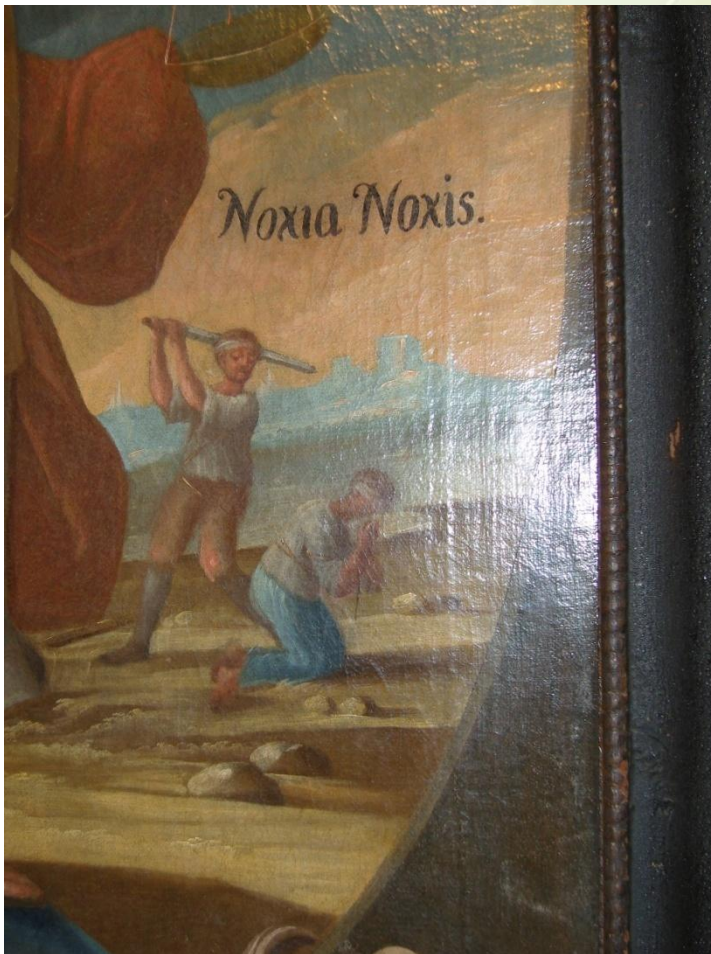
Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

A lőcsei Fehér Asszony: Korponayné Géczy Júlia

Fej- és jószágvesztésre ítélték,
és elrendelték kínvallatását.

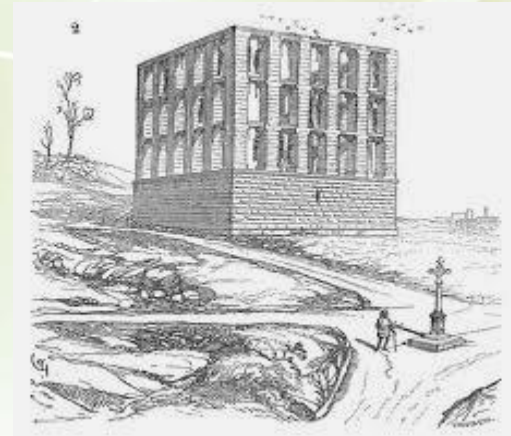
1714. szeptember 25-én
hajtották végre a győri vár
piacán (a mai Széchenyi tér
északkeleti részén).

Akasztás – vesztőhely

- Kezdetben ideiglenes, de a 16. századtól a faszerkezeteket az állandó kőépítmények váltják fel
- Települések vetélkedése – „akasztófaháború”

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

Keréketörés

Karóbahúzás

Felnégyelés

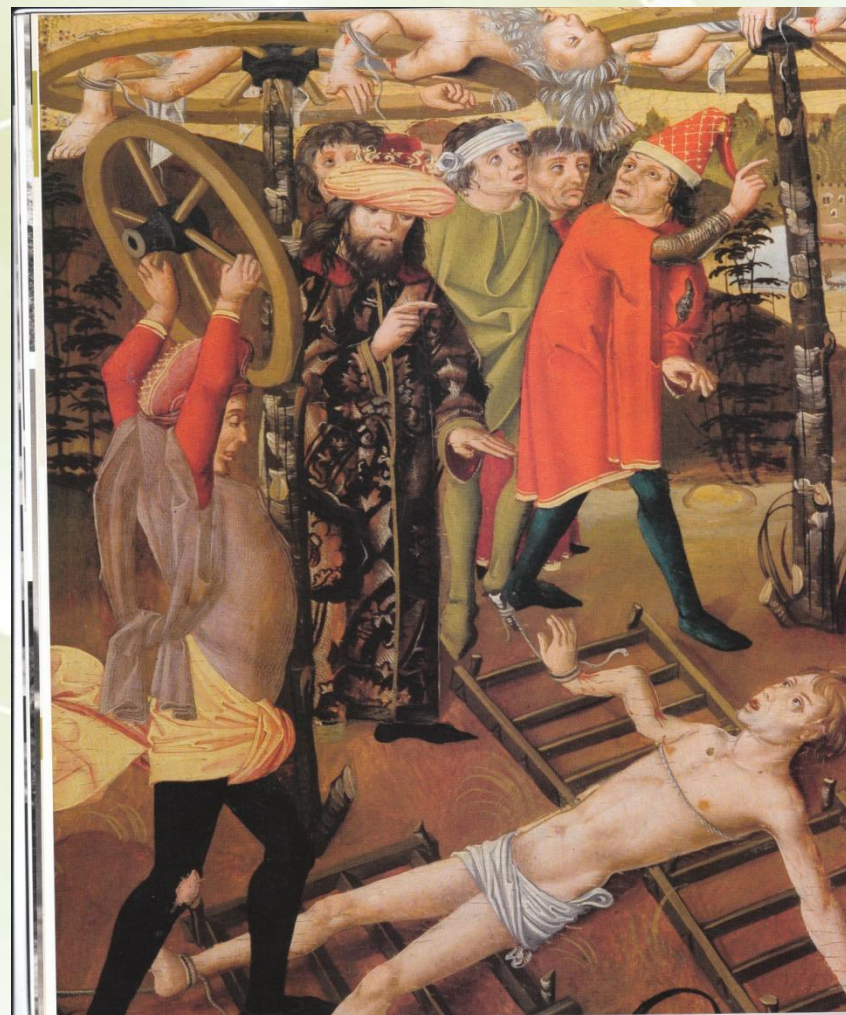
Megkampózás

Megégetés

Máglyára vetés

Kizsigerezés

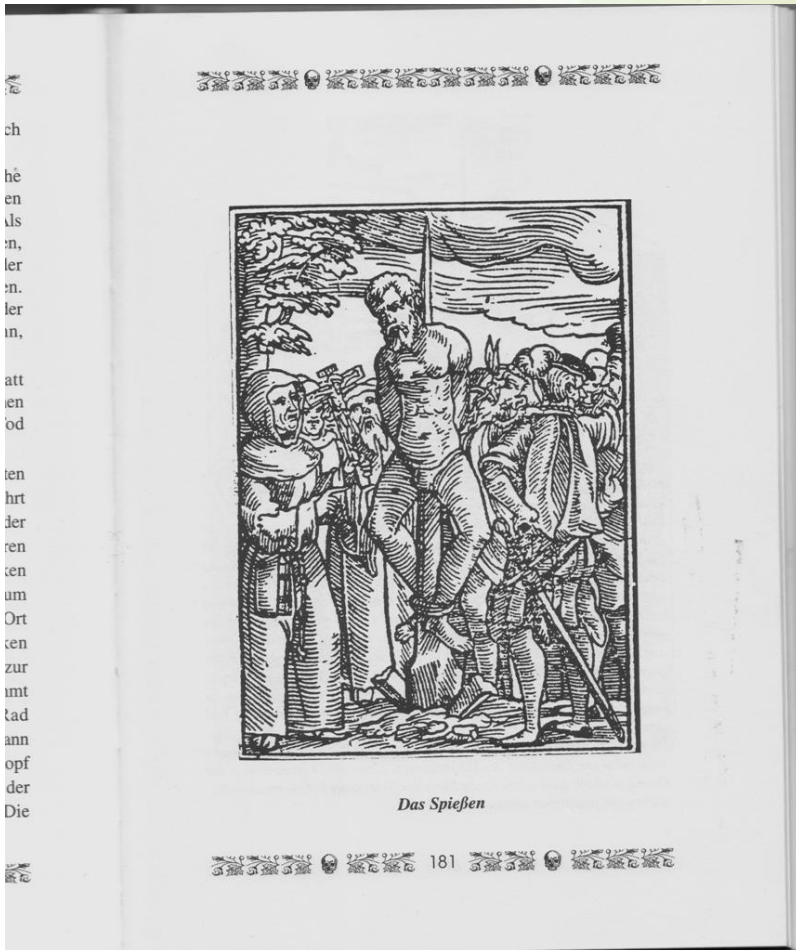

jUNior egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

Testfenyítő/testcsonkító büntetések

- önállóan, vagy a halálbüntetés mellett: kézlevágás, bőrből szíjhasítás, csonkolás, tüzes vassal sütögetés

Megszégyenítő büntetések

„Mert nincs szörnyűbb erőszak az emberi természet ellen, nincs kegyetlenebb büntetés, mint ha megtiltjuk a bűnösnek – bármit követett is el - ,hogy arcát elrejtse szégyenében.”- Hawthorne: Skarlát betű

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

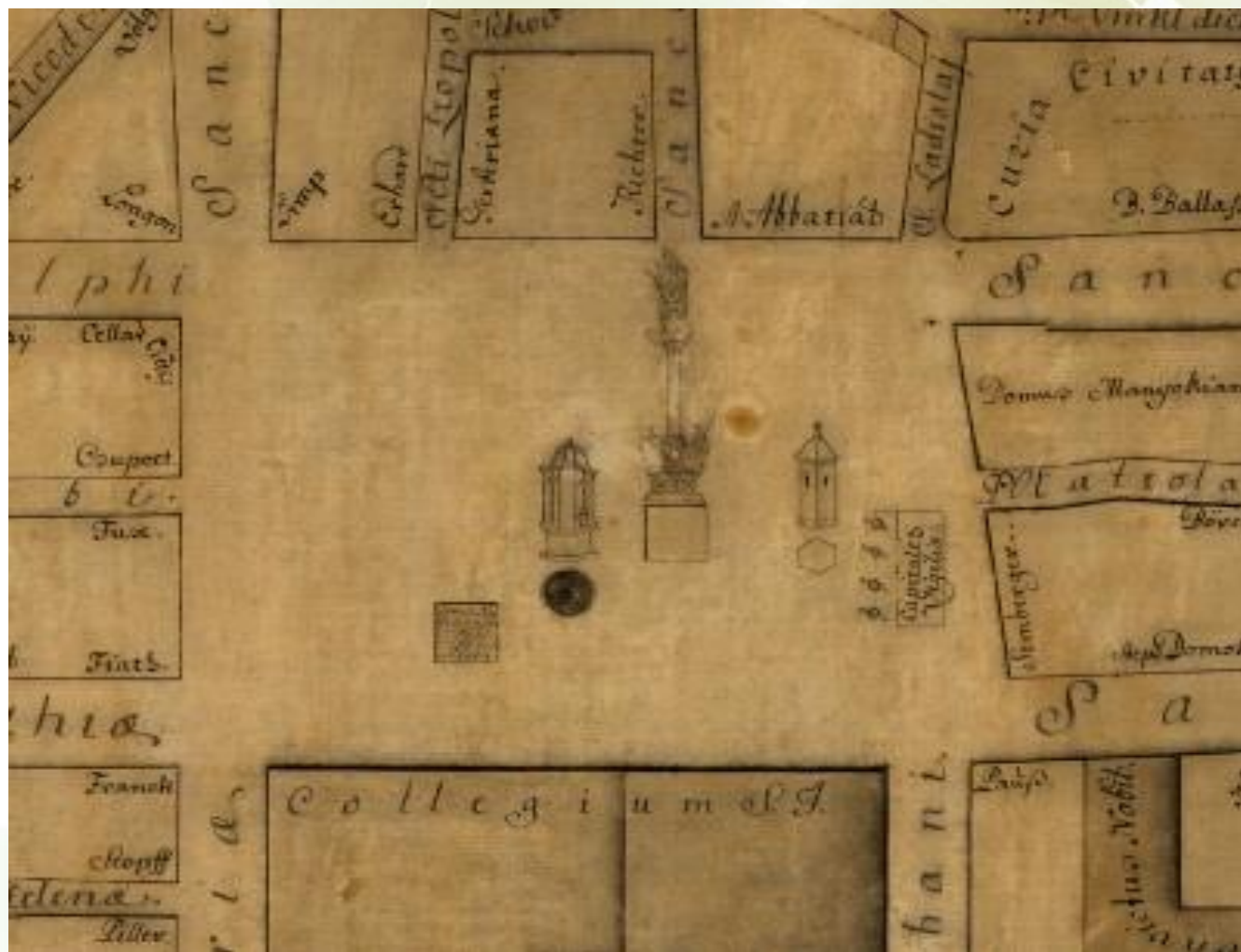

- Holttest közszemlére tétele
- Kisebb büntetések: verés; megszégyenítés, kitiltás, kiseprűzés, a közösség széles nyilvánossága előtt történtek
- A közösség részvételével: csúfolás, macskazene
- Eszközei: kaloda, pellengér, kalitka, megalázó közmunka, szégyenmaszkok, megszégyenítő ruházat

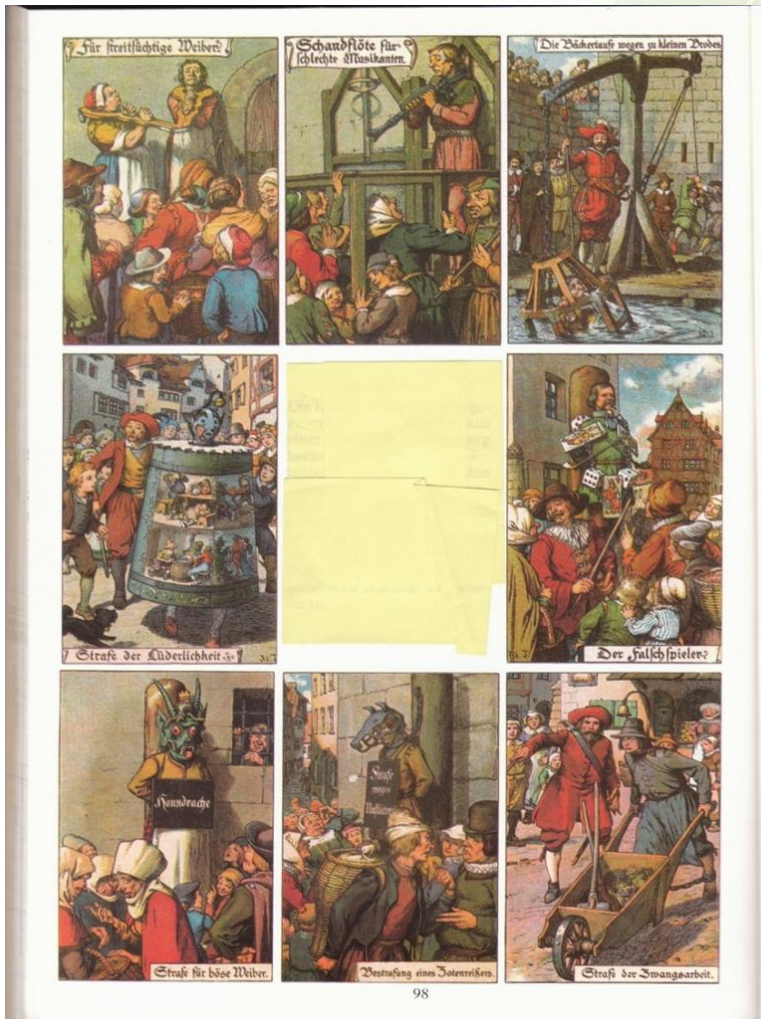
jUNior egyetem

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

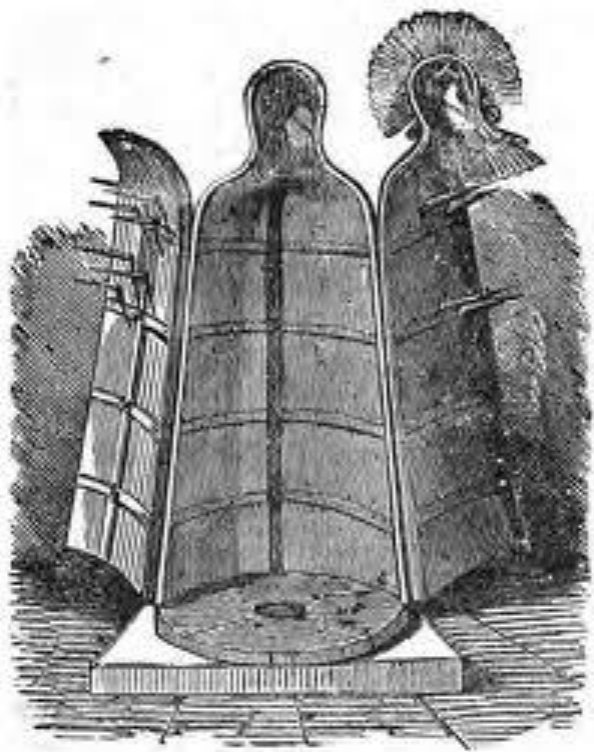

98

Kínvallatás – Tortúra

- Elsősorban az eljárás, a nyomozás része, nem végrehajtás
- Az igazság a tanúk testébe van zárva
- Nem elég az egyházi eskü (istenítéletek) az igazság kiderítésére

- Megalázás
- Megbotozás
- Vágások, szúrások
- A Vasszűz
- Megfeszítés – kínpad
- Alvásmegvonás
- Súlyokkal terhelés - csigázás
- Szorítók (ujj, kéz, láb, fej, szájfeszítők)
- Vízzel fojtás
- Égetés

jUNior egyetem

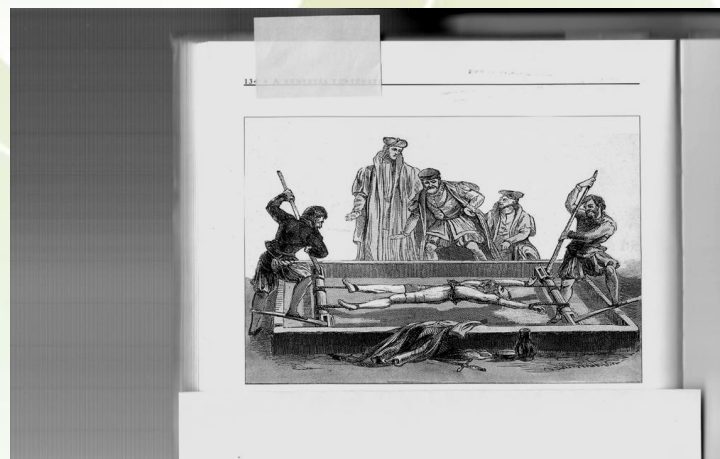
Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

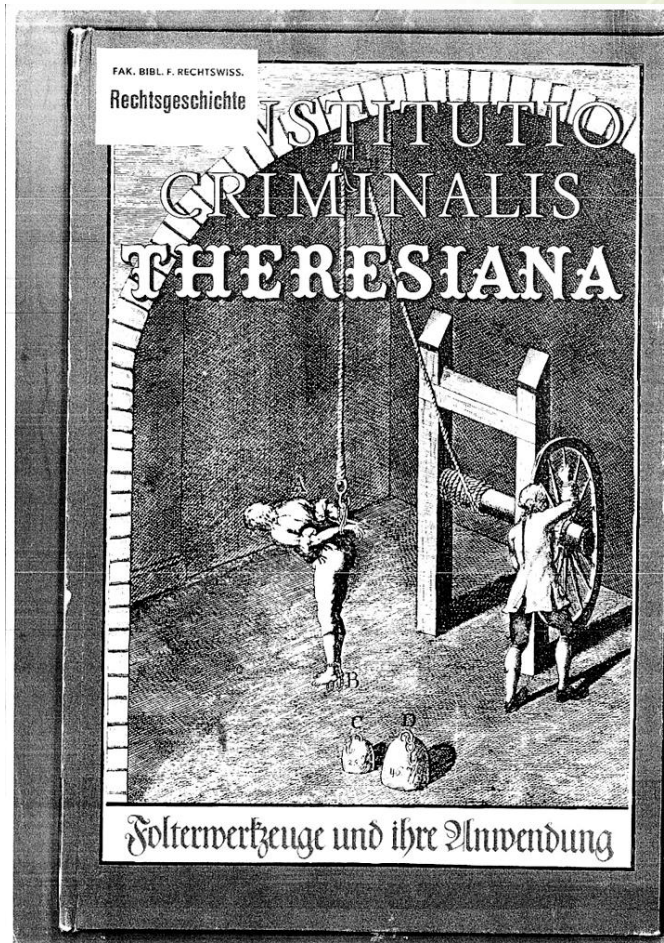

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

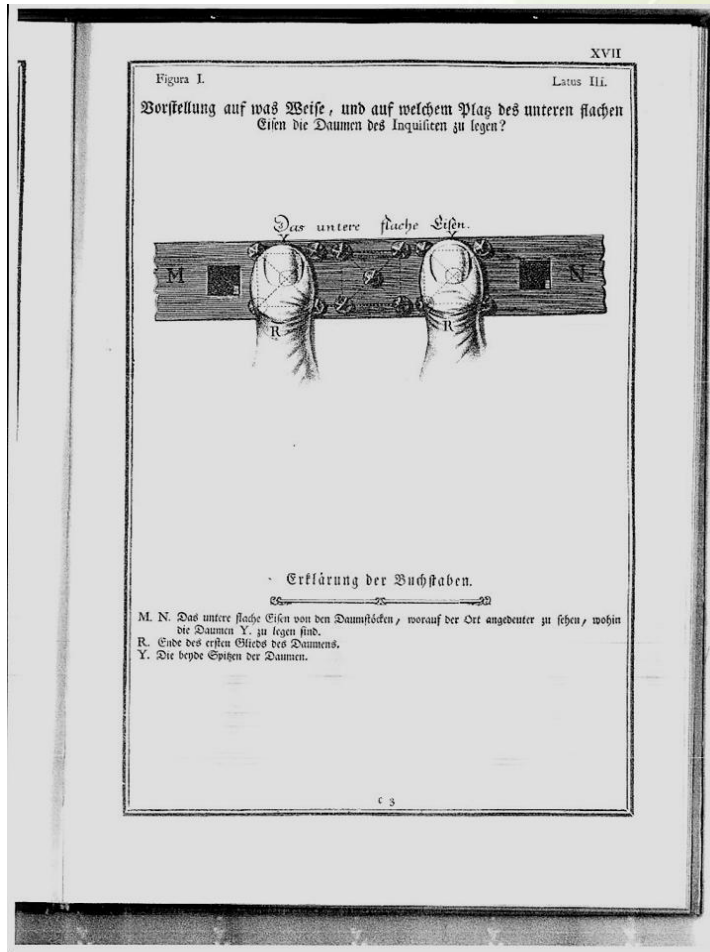

jUNIOR egyetem

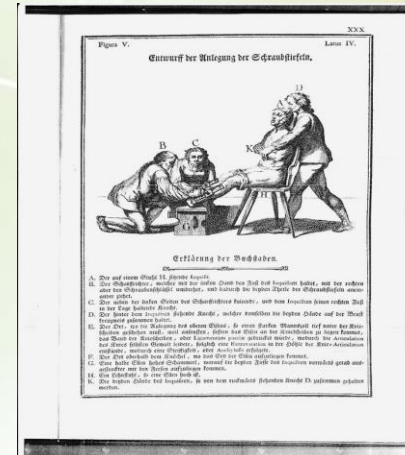
Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

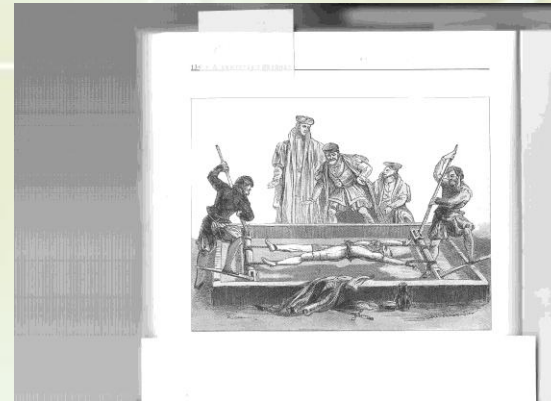
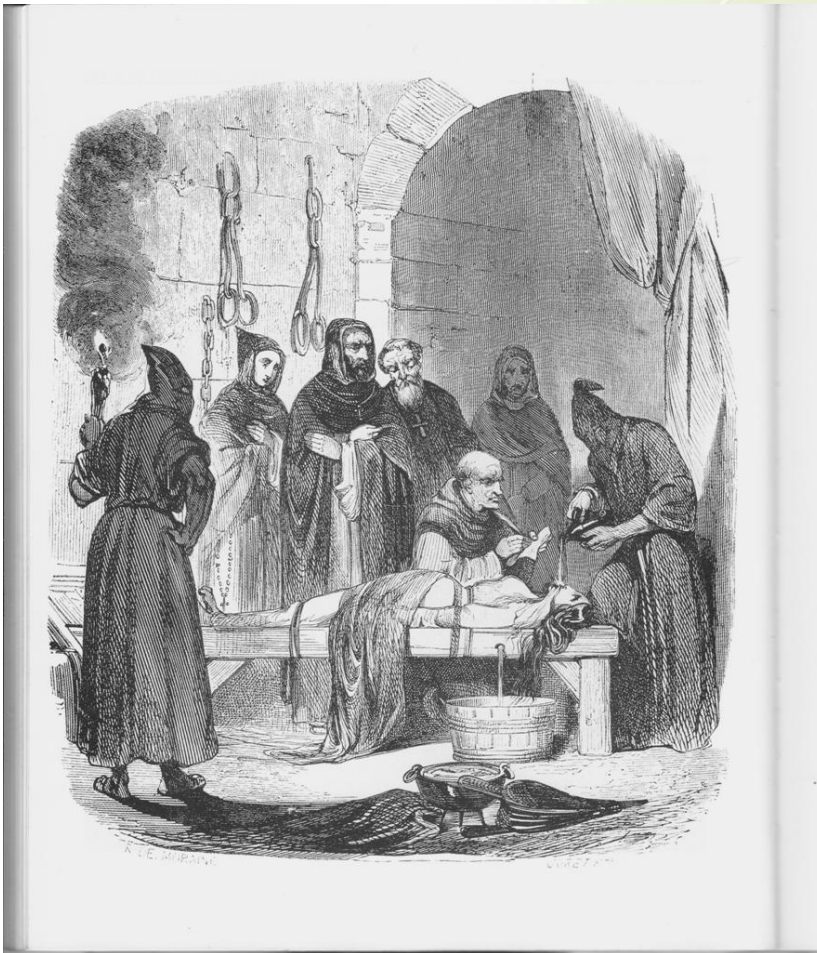

”Vannak olyan élethelyzetek, amikor a kínvallatás nemhogy megengedhető, hanem egyenesen erkölcsi szükségszerűség.” – Michael Levin Filozófusprofesszor, A tortúra esetköre 1992.

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

Szabadságvesztés büntetések kezdetei

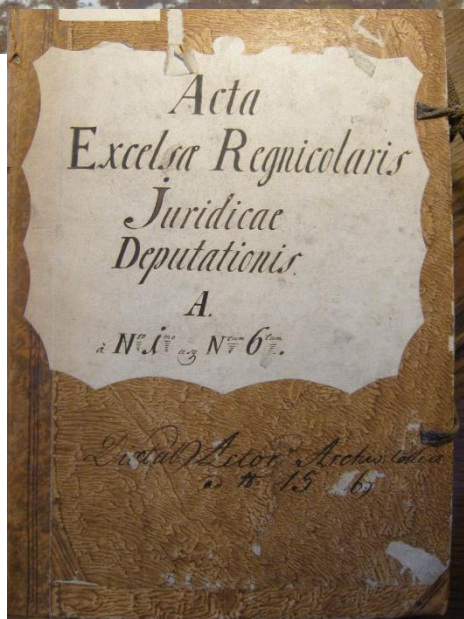
- Tömlöc – Árestom –
Börtön
- Szabadságelvonás és
testi fenyítés
- „Vizsgálati fogság”

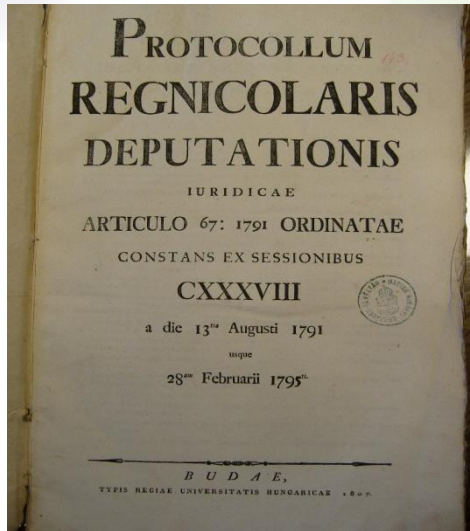

jUNIOR egyetem

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

A Habsburg abszolutizmus és a felvilágosodás kora

A Habsburg-jogrendezés: fogalmak, tényállások, törvénykönyvek megalkotása, egységes szabályok, a büntetőjog humanizálódása

Constitutio Criminalis Theresiana 1768.

Sanctio Criminalis Josephina 1787.

„Legelőször is azt kell górcső alá venni, amit az emberek bűnnek neveznek, be kell látni, hogy csak nemzeti törvényeik és erkölcsük megsértését illetik ezzel a névvel, hogy amit Franciaországban bűnnek tartanak, alig száz mérfölddel arrébb már nem számít annak, hogy nincs oly cselekedet, mit az egész földön egyetemesen bűnnek tekintenének, s ily módon alapjában véve semmi sem érdemli meg, hogy józan ésszel bűnnek nevezzék, mert minden csak nézőpont és földrajz kérdése.”

- de Sade márki

Bűn és bűnhődés – Nyomozás és büntetés a középkorban

Találkozunk következő előadásunkon

2010. október 13.

**Varjasi Norbert – Intelligens jövő? -
Számítógépek a XXI. században**

jUNIOR egyetem

TUDOMÁNY GYŐRBE MINDENKINEK

KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

A rendezvény a „SZÉNCÉ4YOU – Tudás- és tudomány disszemináció a Széchenyi István Egyetemen” című projekt keretében valósult meg.

A program szervezői, támogatói:

UNIVERSITAS-GYŐR
NONPROFIT Kft.

Befektetés a jövőbe

